

Lilian Hindborg

Gældssanering i praksis og gældssanering i konkurs

4. udgave

Gældssanering i praksis og gældssanering i konkurs

Lilian Hindborg

Gældssanering i praksis og gældssanering i konkurs

4. udgave

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2017

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lilian Hindborg
Gældssanering i praksis
og gældssanering i konkurs

4. udgave, 1. oplag

© 2017 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Marianne Tingkov
Tryk: Clemensstrykkeriet, Viborg

Printed in Denmark 2017

ISBN 978-87-574-1803-3
e-bog ISBN 978-87-7198-098-1

Forsidebilledet
William Hindborg
Får vi mon lov til at beholde huset?

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Forord

Bogen er en 4. udgave af min bog om gældssanering i praksis. For at bogen ikke bliver alt for omfangsrig, har jeg valgt hovedsagelig, men ikke udelukkende, at medtage afgørelser, der er afsagt efter udgivelsen af 3.-udgaven for godt 10 år siden. Afgørelser, der er refereret i Ugeskriftet, er i stort omfang medtaget.

Bogen er udarbejdet til brug for alle, der på en eller anden måde er involveret i sager om gældssanering.

Det gælder i første række skifteretter, advokater, realkredit- og pengeinstitutter samt øvrige finansielle institutter, offentlige myndigheder og ansatte i den kommunale forvaltning. Også rådgivere som revisorer, ejendomsmæglere, socialrådgivere og konsulenter kan forhåbentlig drage nytte af bogen. I begrænset omfang kan private personer, der påtænker at søge gældssanering, måske finde vejledning i referaterne af de sager, der er afgjort af domstolene.

Bogen indeholder en beskrivelse af den foreliggende praksis, og de konklusioner, jeg kan udlede heraf, og mine egne kommentarer, i det omfang jeg har fundet disse relevante.

Jeg har beskæftiget mig med bl.a. gældssanering siden reglernes ikrafttræden den 1. juli 1984, hvor jeg var ansat i Vestre Landsret i den afdeling, hvortil sagerne blev henvist.

Jeg har selv været i besiddelse af alle afgørelser og har således ikke skrevet af efter andres referater.

Praksis indtil 24. marts 2017 er medtaget.

Lilian Hindborg

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Kapitel 1. Ekspeditionsgangen i en gældssaneringssag m.v.	13
1.1. Udfyldning af blanketten/værneting	13
1.2. Afvisning af begæringen	16
1.3. Indledning af gældssaneringssag eller nægtelse heraf	18
1.4. Efter indledning af gældssaneringssag	21
1.5. Sagens oplysning	23
1.6. Indkaldelse	24
1.7. Mødet med kreditorerne	25
1.8. Betydningen af kreditorernes holdning	26
1.8.1. Nægtelse af gældssanering uden udsendelse af skyldnerens forslag	27
1.8.2. Forhåndstilkendegivelser fra skifteretten	28
1.8.3. Undersøgelser inden indledning af gældssaneringssag	28
1.9. Bogens anvendelse af begreberne indtægter/udgifter/rådighedsbeløb og gæld m.v.	28
Kapitel 2. Betingelserne for gældssanering	31
2.1. Den økonomiske betingelse for gældssanering	31
2.1.1. Erhvervsaktive skyldnere	32
2.1.1.1. Den økonomiske betingelse opfyldt	35
2.1.1.2. Den økonomiske betingelse ikke opfyldt	36
2.1.2. Pensionister, efterlønnere og andre ikke erhvervsaktive skyldnere	38
2.1.2.1. Den økonomiske betingelse opfyldt	38
2.1.2.2. Den økonomiske betingelse ikke opfyldt	39
2.1.3. Skyldnere med særlig høj husstandsindkomst	39
2.1.3.1. Den økonomiske betingelse ikke opfyldt	39
2.1.4. Sygdom	40
2.1.4.1. Sygdom – andre forhold	43
2.1.5. Ægtefæller/samlevende	43
2.1.5.1. Solidarisk hæftelse	43

2.1.5.2.	Opgørelse af gælden	44
2.1.5.3.	Beregning af dividende	44
2.1.5.4.	Andre forhold i øvrigt	44
2.1.5.5.	Ansøgerens gæld er stiftet, før det nuværende samliv	45
2.1.6.	Varig forbedring af økonomiske forhold	46
2.2.	De øvrige betingelser for gældssanering	49
2.2.1.	Uafklarede økonomiske forhold	49
2.2.1.1.	Indtægt og beskæftigelsesforhold	51
2.2.1.2.	Er skyldneren eller ægtefællen sygemedt, under revalidering, eller er der usikkerhed om omfanget af erhvervsevnen, har dette ofte medført en nægtelse af gældssanering	53
2.2.1.3.	Er skyldneren netop startet som selvstændig, eventuelt med iværksætter ydelse, eller er skyldneren provisionslønnen eller netop begyndt i et nyt job, nægtes der ofte gældssanering, fordi der ikke kan opstilles en tilstrækkelig sikker prognose om den pågældendes indtjeningsmuligheder	54
2.2.1.4.	Er der konkrete planer om flytning, f.eks. fordi boligen er for dyr, er midlertidig eller fordi en samlivsophævelse kan komme på tale, hindrer dette ofte gældssanering	55
2.2.1.5.	Andre forhold vedrørende usikkerheder	58
2.2.2.	Udsigten til arv	59
2.2.2.1.	Arveafkald	61
2.2.2.2.	Andre forhold vedrørende arv	64
2.2.3.	Uansvarlighed i økonomiske anliggender	64
2.2.3.1.	Gæld stiftet på et tidspunkt, hvor skyldneren var ude af stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser	66
2.2.3.2.	Påtagelse af en finansiel risiko, der stod i misforhold til skyldnerens økonomiske situation	68
2.2.4.	Forbrugsgæld	73
2.2.5.	Gæld til det offentlige, som er oparbejdet systematisk	79
2.2.5.1.	Skattekrav	85
2.2.5.2.	Modregning	86
2.2.5.3.	Skattefordel ved betaling af renter	86
2.2.5.4.	Manglende selvangivelse	86
2.2.5.5.	Dominerende indflydelse i selskaber	86

2.2.5.6.	Lønindeholdelse og betalingsevnevurdering i relation til gældssanering og restanceinddrivelse	86
2.2.6.	Ikke uvæsentlig gæld pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold	87
2.2.7.	Gældens hidtidige afvikling	93
2.2.8.	Skyldneren har indrettet sig med henblik på gældssanering	99
2.2.8.1.	Kreditorly	99
2.2.9.	Skyldneren stifter ny gæld, efter at gældssanerings sag er indledt	101
2.2.9.1.	Skyldnerens forhold under gældssaneringen – herunder loyal medvirken	103
2.2.10.	Gældens alder	106
2.2.11.	Andre omstændigheder	110
2.2.11.1.	Udbetalinger til skyldner under sagen	114
Kapitel 3. Realisation af aktiver som betingelse for gældssanering ..		115
3.1.	Skal aktiverne være realiseret før indledning af gældssanerings sag?	115
3.2.	Pensionsopsparinger og lignende	116
3.2.1.	Selv pensioneringskonti	121
3.2.2.	Indekskontrakter, rate- og kapitalpensionsordninger og aldersdomsopsparing	123
3.2.4.	Kapitalpensioner oprettet som et led i en tidligere ansættelse	125
3.2.5.	Tvungne pensionsordninger fra nuværende ansættelsesforhold	125
3.2.6.	Selvstændig erhvervsdrivende	126
3.2.7.	Livsforsikringer	127
3.3.	Realisation af andre aktiver	127
Kapitel 4. Proklama		129
4.1.	Proklama	129
4.2.	Formkrav – anmeldelse	134
4.3.	Anmeldelsesret	136
4.4.	Prækclusion	137
4.5.	Anmeldelse i skyldnerens konkursbo	138
4.6.	Betingede fordringer	139

Kapitel 5. Selvstændig erhvervsdrivende	141
5.1. Gælden hidrører fra en virksomhed, der fortsat drives af skyldneren	141
5.2. Gælden hidrører ikke fra den virksomhed, der drives af skyldneren	142
5.3. Skyldneren ansat i ægtefælles eller samlevers virksomhed	143
5.4. Skyldneren ansat i et selskab, hvor anparterne ejes af skyldnerens familie	145
5.5. Skyldneren ansat i et selskab, hvor anparterne ejes af venner og andre	148
5.6. Skyldnerens ægtefælle driver virksomhed	149
Kapitel 6. Vilkår for gældssaneringen	151
6.1. Skyldnerens forslag	151
6.2. Indkomster	154
6.2.1. Boligudgifter	157
6.3. Biludgifter	169
6.3.1. Fagforening og efterløn	182
6.4. Udgifter til samvær med mindreårige børn	182
6.5. Bidragsforpligtelser	184
6.6. Ægtefæller/samlevende	194
6.7. Opgørelsen	196
6.8. Afdragsperiodens længde	200
6.9. Tidligere skæringstidspunkt	203
6.10. RKI	207
Kapitel 7. Genoptagelse af gældssaneringssager/ny begæring om gældssanering	209
7.1. Genoptagelse på skyldnerens begæring/ny begæring om gældssanering	209
7.1.1. Ny begæring	212
7.1.2. Gældssanering i gældssanering	212
7.2. Genoptagelse på en fordringshavers begæring	213
Kapitel 8. Skifterettens kompetence	223
Kapitel 9. Særligt om pantegæld/udlæg	225
9.1. Generelt om pantegæld	225
9.1.1. Overbehæftede ejendomme	227
9.2. Ejendomsforbehold	230
9.3. Lønfor skrivning	230
9.4. Lån til køb af invalidebil	231

9.5.	Håndpant	232
9.6.	Beboerindskudslån	232
9.7.	Løbende retsforhold	233
Kapitel 10. Bestridte fordringer		235
10.1.	Stiftelsestidspunkt	237
10.1.1.	Strafbare forhold	237
10.2.	Skat	238
10.3.	Kautionsforpligtelse	238
10.4.	Tilbagebetaling af kontanthjælp	239
10.5.	Beboerindskudslån	239
10.6.	Tilbagebetaling af boligstøtte	239
10.7.	Krav på dagsinstitutionsbetaling	239
10.8.	Krav på tilbagebetaling af SU	240
Kapitel 11. Forældede fordringer		241
Kapitel 12. Omstødelse		243
Kapitel 13. Kæremål		245
13.1.	Kærefrist	246
13.2.	Underskrift	249
13.3.	Kæremålsafgift	250
13.4.	Nye oplysninger for landsretten	250
13.5.	Andet	252
Kapitel 14. Advokatbeskikkelse for skyldneren		255
Kapitel 15. Medhjælpere		257
Kapitel 16. Sikkerhedsstillelse/sagsomkostninger		263
Kapitel 17. Pengeinstitutters medvirken ved udlodning af dividende		267
Kapitel 18. Gældssanering i forbindelse med konkurs		269
Bilag		
Bilag 1.	Gældssanering – vejledning	319
Bilag 2.	Bekendtgørelse nr. 1363 af 19. december 2008 om gældssanering med senere ændringer	327
Bilag 3.	Generelt spørgeskema	331

Bilag 3A. Supplerende spørgsmål	333
Bilag 4. Status, redegørelser, budget og forslag til gældens sanering	335
Bilag 5. Budget	341
Bilag 6. Børnebudgetter	344
Bilag 7. Konkursloven – Lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014 (uddrag)	345
Afgørelsesregister	359
Sagregister	373

Ekspeditionsgangen i en gældssaneringssag m.v.

1.1. Udfyldning af blanketten/værneting

KL § 3 og § 202

En gældssaneringssag starter med, at skyldneren på en særlig **blanket** – *bilag I* – indgiver en begæring herom til skifteretten som hovedregel på det sted, hvor skyldneren, der ikke driver erhverv, har bopæl ved begæringens indgivelse. Er skyldneren erhvervsdrivende, indgives begæringen til skifteretten på det sted, hvorfra virksomheden drives.

Såfremt skyldneren bor i Danmark på det tidspunkt, hvor begæring om gældssanering indgives, anses han stadig for at have værneting her, uanset at han for at skaffe arbejde umiddelbart efter indgivelsen af begæringen har taget ophold i Norge med sin familie, jf. V 251/87, 3. afd.

EU-Domstolens afgørelse af 8. november 2012 i C-461/11, 3. afdeling. Der var tale om en svensk statsborger, der har boet og arbejdet i Belgien siden 2001. Hans arbejdsgiver er den svenske kirke. M drev sammen med sin ægtefælle i perioden fra 1971 til 1996 et behandlingshjem i Sverige, og det gik konkurs, og M og K blev også insolvente. Der var siden 1997 gjort udlæg i deres løn.

Det hedder i EU-dommen om Arbejdskraftens frie bevægelighed – artikel 45, at »den er til hinder for en national retsforordning som den i hovedsagen omhandlede, der undergiver bevilling af gældssanering et krav om bopæl i den pågældende medlemsstat«.

Skyldner skal altså bo i et EU-land.

De svenske regler om gældssanering er de samme som de danske på dette område.

U 2017/150 M havde boet i Slovakiet i 8 år.

Landsretten udtalte: »Den omstændighed, at M ejer og udlejer en ejendom i Danmark indebærer ikke i sig selv, at han kan anses for at udøve selvstændig virksomhed her i landet. M har derfor ikke værneting i Danmark, og begæringen er derfor med rette afvist.«

I Ø 461/14 var der tale om ansøgere, der ikke boede i Danmark, men i Østrig på tidspunktet for begæringens indgivelse, og gældssanering blev nægtet med henvisning til, at skyldnerne ikke havde hjemting i Danmark.

I Ø 3317/13, 17. afd. var M bosat i Thailand, men boede tidligere i København. M er dansk statsborger, modtager førtidspension og betaler skat i Danmark

Landsretten stadfæstede skifterettens afvisning med henvisning til, at skyldneren ikke har værning i Danmark, jf. KL § 3, stk. 2.

Udfyldning af blanketten giver fortsat anledning til tvivl, og blankettens enkelte afsnit redegøres der for i det følgende, idet bemærkes, at blankettens systematik følges.

Ad I. Personlige oplysninger

Der skal anføres eventuelle tidligere navne. Det er vigtigt efter, at der er indført regler om præklusion, jf. KL § 208. Der henvises herom til bemærkningerne under afsnit 4 om præklusion.

Ad II. Oplysninger om dig og din familie

Oplysninger om samlever skal angives, når samleveren har samme adresse som skyldneren.

Der skal oplyses om børn, der bor i hjemmet. Det gælder både umyndige og myndige børn. Børn, som skyldneren og ægtefællen/samlever/registreret partner betaler bidrag til, skal tillige anføres.

Ad III. Uddannelse og erhverv

De pågældende oplysninger skal angives, både for så vidt angår skyldner og dennes ægtefælle.

Ad IV. Indtægter og udgifter

Både egne og ægtefællens indtægter og udgifter skal anføres hver for sig. Som det fremgår, skal alle indtægter og udgifter omregnes til et månedligt gennemsnit.

A. Indtægter

Indtægterne skal anføres med fradrag af kildeskat. Overalt i bogen er indtægter = nettoindtægter.

Eventuel boligstøtte, kørselsgodtgørelse, telefongodtgørelse, diæter, ældcheck anføres – kort sagt faktisk alle indtægter bør anføres. Godtgørelse for kritisk sygdom bør oplyses, men efter min opfattelse ikke indgå i saneringen, jf. kap. 2.2.7.

Der **skal** vedlægges **kopi af selvangivelse**, såfremt der er pligt til at indgive en sådan, samt **årsopgørelser** fra skattevæsenet **for de sidste 3 ind-**